

Sınıf Öğretmenlerinin Okul Kültürüne İlişkin Algılarının Değerlendirilmesi

Özer Çelik ^{ID}

Milli Eğitim Bakanlığı Ferit Aysan Çağdaş Yaşam İlkokulu

Bu makaleye atıf için (To cite this article):

Çelik, Ö. (2021). Sınıf öğretmenlerinin okul kültürüne ilişkin algılarının değerlendirilmesi [Evaluation of classroom teachers' perceptions about school culture]. *Bilim, Eğitim, Sanat ve Teknoloji Dergisi (BEST Dergi) [Science, Education, Art and Technology Journal (SEAT Journal)]*, 5(1), 64-77.

Makale Türü (Paper Type):

Araştırma (Research)

Etik Kurul Adı, Onay Tarihi ve Sayısı (Ethics Committee Name, Approval Date and Number):

2020 yılı öncesi yapılan çalışma (Study conducted before the year of 2020).

Bilim, Eğitim, Sanat ve Teknoloji Dergisi (BEST Dergi):

Bilim, Eğitim, Sanat ve Teknoloji Dergisi (BEST Dergi); bilimsel ve hakemli bir dergi olarak yılda iki kez yayınlanmaktadır. Bu dergide; bilim, eğitim, sanat veya teknoloji ile ilgili özgün kuramsal çalışmalar, literatür incelemeleri, araştırma raporları, sosyal konular, kitap incelemeleri ve araştırma makaleleri yayınlanmaktadır. Dergiye yayınlanmak üzere gönderilen makalelerin daha önce yayınlanmamış veya yayınlanmak üzere herhangi bir yere gönderilmemiş olması gerekmektedir. Bu makale araştırma, öğretim ve özel çalışma amaçları için kullanılabilir. Makalelerinin içeriğinden sadece yazarlar sorumludur. Kullanılan fikir ve sanat eserleri için telif hakları düzenlemelerine riayet edilmesi gerekmektedir. Yazarlar, araştırma ve yayın etiğine uydıklarını beyan ederler. Dergi, makalelerin telif hakkına sahiptir. Yayıncı, araştırma materyalinin kullanımı ile ilgili olarak doğrudan veya dolaylı olarak ortaya çıkan herhangi bir kayıp, eylem, talep, işlem, maliyet veya zarardan sorumlu değildir.

Science, Education, Art and Technology Journal (SEAT Journal):

Science, Education, Art and Technology Journal (SEAT Journal) is published twice a year as a scientific and refereed and journal. In this journal, original theoretical works, literature reviews, research reports, social issues, psychological issues, curricula, learning environments, book reviews, and research articles related to science, education, art or technology are published. The articles submitted for publication must have not been published before or sent to be published anywhere. This article may be used for research, teaching, and private study purposes. Authors alone are responsible for the contents of their articles. Copyright regulations must be followed for the ideas and art works used. The authors declare that they adhere to research and publication ethics. The journal owns the copyright of the articles. The publisher shall not be liable for any loss, actions, claims, proceedings, demand, or costs or damages whatsoever or howsoever caused arising directly or indirectly in connection with or arising out of the use of the research material.

Bu eser, Creative Commons Atıf-GayriTicari-AynıLisanslaPaylaş 4.0 Uluslararası Lisansı ile lisanslanmıştır.

[This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0 International License.]

Sınıf Öğretmenlerinin Okul Kültürüne İlişkin Algılarının Değerlendirilmesi

Özer Çelik

Makale Bilgisi

Makale Tarihi

Gönderim Tarihi:
18 Aralık 2019

Kabul Tarihi:
07 Haziran 2020

Anahtar Kelimeler

Kültür
Okul kültürü
Öğretmen

Öz

Bu araştırmanın amacı; sınıf öğretmenlerinin okul kültürüne ilişkin algılarının ne olduğunu belirlemektir. Araştırmada genel tarama modeli kullanılmıştır. Araştırmanın örneklemini, 2018-2019 eğitim-öğretim yılında Malatya'nın Darende, Hekimhan ve Kuluncak ilçelerinde görev yapmakta olan 100 sınıf öğretmeni oluşturmaktadır. Elde edilen veriler SPSS 26 istatistik programı ile analiz edilmiştir. Öğretmenlerin cinsiyet değişkenine göre; ilişkisiz t-testi, yaş ve görev yapılan ilçe değişkenlerine göre; tek yönlü varyans analizi "ANOVA" kullanılarak bulgulara ulaşılmış, bulgular yorumlanmıştır. Yapılan analizler sonucunda anlamlı farklılaşmanın olduğu durumlarda farklılaşmanın hangi grup ya da gruplardan kaynaklandığını tespit etmek için LSD testi uygulanmıştır. Araştırmada elde edilen bulgulara göre; sınıf öğretmenlerinin okul kültürü algıları genel olarak "Katılıyorum" düzeyindedir. Okul kültürüne yönelik maddeler analiz edildiğinde; sınıf öğretmenlerinin cinsiyet, yaş ve görev yapılan ilçe değişkenleri arasında anlamlı bir farklılaşmanın olduğu tespit edilmiş, elde edilen veriler ışığında etkin bir okul kültürü anlayışının geliştirilmesine dönük yapılması gerekenler hakkında önerilerde bulunulmuştur.

Evaluation of Classroom Teachers' Perceptions about School Culture

Article Info

Article History

Received:
18 December 2019

Accepted:
07 June 2020

Key Words

Cultur
School culture
Teacher

Abstract

The purpose of this this research; to determine the perceptions of classroom teachers about school culture. General scanning model was used in the research. The sample of the study consists of 100 classroom teachers working in Darende, Hekimhan and Kuluncak districts of Malatya in 2018-2019 academic year. The data obtained were analyzed with SPSS 26 statistical program. According to teachers' gender variables; unrelated t-test, according to age and district variables; Using one-way analysis of variance "ANOVA", the findings were reached and the findings were interpreted. In cases where there is a significant difference as a result of the analyses, LSD test was applied to determine which group or groups the differentiation originated from. According to the findings obtained in the research; Classroom teachers' perceptions of school culture are generally at the "I agree" level. Also; When the items related to school culture are analyzed; It was determined that there is a meaningful differentiation between the variables of gender, age and the district where the classroom teachers work, and in the light of the obtained data, suggestions were made about what should be done to develop an effective understanding of school culture.

Giriş

Kültür, insanların birbirleri ile etkileşimleri sonucu oluşan ve üretilen, üretildikten sonra aktararak sürdürülen bir fenomendir ve sabit bir durumda olmayıp sürekli değişkendir. Kültürü üreten üyeler, kültürü öğrenmekle birlikte onu yeniden düzenlemektedirler. Kültür kurallara dayalı bir yapı olarak üyelerinin nasıl davranacağına da yön vermektedir. Ayrıca; kendisine bağlı olan üyeleri tarafından da sürekli deneyimlenmektedir. Bu bağlamda; kültürün deneyimlenmesine bağlı olarak insanların mensup oldukları çevre ile olan ilişkilerinde düzenleyici ve dengeleyici bir etken olduğunu söylemek mümkündür (Şişman, 2007:14-15). Örgüt, iki ya da daha fazla kişinin oluşturduğu, hedef veya hedefler bütününe ulaşmak için bilinçli olarak yönlendirilen bir sosyal birim olarak karşımıza çıkmaktadır (Judge&Robbins, 2013:5).

Okullar, hammadresi insan olan içerisindeki değerlerin çatışma içerisinde olduğu, amaçlarının çatışmalarla farklılaşmaya açık olduğu, kendisini oluşturan örgütler tarafından etkilenerek kültürel değişmelerin sürekli yaşanmakta olduğu bir örgüttür. Okullar kendisini oluşturan örgütler tarafından etkilenmekle birlikte; yapısal olarak bürokratik birtakım rolleri ve beklentileri içeren örgütlerdir. Okulların yapısı içerisinde okul örgütünün çalışmasını kolaylaştırıcı etkenler ile zorlaştırıcı etkenler mevcuttur (Hoy&Miskel, 2010:25). Bu etkenler; eğitimsel hedef ve beklentilerin gerçekleşmesi adına okul örgütündeki bireylerin sürekli etkileşim içerisinde olduklarından, bireylerin iletişimsel anlamda birbirlerine benzemediklerinden ileri gelmektedir. Bu yönüyle her okulun kendine özgü bir yanı olduğunu ve farklılaşmanın kendisinden kaynaklanmakta olduğunu söyleyebiliriz (Keskinçelik, 2011:9). Örgütün içerisindeki bu farklılaşma davranış üzerinde yapısal düzenlemeleri de beraberinde getirmektedir (Hoy&Miskel, 2010:25). Bu bağlamda bu düzenleme; okulun kendi kültürünü oluşturan bir örgüt olmasından ileri gelmektedir. Her örgüt gibi okullar da kendi kültürünü oluşturmak, yaşatmak ve değişime açık hale getirmek zorundadır (Çelik, 2002:67). Örgütlerde ortak bir kültürün oluşması da öncelikle birbirleriyle etkileşim içerisinde bulunan bir insan topluluğuna bağlıdır (Şişman, 2007:104). Okullar bu bakımdan kültür üreten kurumlardır (Çelik, 2002:35). Örgütlerde kültür; örgüt ile çevresi arasındaki ayrımın yapılmasına, üyelere aidiyet duygusu kazandırmaya, örgütün çıkarlarının kişisel çıkarlardan üstün tutulmasına ve örgütün sosyal bir sistem olarak devamlılığına katkıda bulunmaktadır. Kültür örgüt içerisindeki çalışanların sözleri ile edimleri arasında bir standart sağlar ve çalışanların tutum ve davranışlarına yön verir (Judge&Robbins, 2013:523). Okul kültürü içerisinde de standartlar, değerler ve normlar ne derece kuvvetli ise işgörenlerin birlikte hareket etme olasılığı da o derece kuvvetlidir (Çelik, 2002:79-80).

Her okulun dışarıdan algılanması zor olan ve okul içerisindeki bireylerin davranışlarını etkileyen bir dünyası vardır (Çelik, 2002:6). Okullarda bireylerin tüm davranışları okul kültürü bağlamında ele alınmalı ve değerlendirilmelidir. Çünkü okul kültürünün önemi, örgüt içindeki bireylerin ne söylediği ya da ne yaptığından ileri gelmektedir (Hoy&Miskel, 2010:175). Bu açıdan bakıldığında örgütün içerisinde belirli bir örgütsel davranıştan söz etmek mümkündür. Örgütsel davranış işgörenlerin görevleri, rolleri ve çalıştıkları ortamın etkileşimi ile ortaya çıkan bir durum olarak görmek gerekmektedir (Başaran, 2000:26). Buradan hareketle örgüt içerisindeki bireylerin örgüt kültürünü etkilediğini söyleyebiliriz. Bireyler üstlendikleri roller, statüler ve kişilik özellikleri doğrultusunda örgütsel kalıpları etkilemektedirler (Sabuncuoğlu, 2013:3). Birey örgüt kültürünü etkilerken örgütün ikliminden de

etkilenmektedir. Okul iklimi, okul içerisindeki bireyler tarafından deneyimlenen, bireylerin davranışlarında değişmelere yol açan ve okul çevresinin okul içerisindeki ortak davranışlara dönük algılarını da içeren bir bütünlüktür (Hoy&Miskel, 2010:185). Okulun genel iklimi, algılar üzerine kurulu olduğundan dolayı öğretmenlerin okul kültürü açısından davranışlarına da etki etmektedir. Buradan yola çıkarak bir yandan okul içerisindeki bireyler; bireysel gereksinimlerini inanç ve değerleri ile gerçekleştirmek istedikleri hedefleri okula taşıırken, aynı zamanda okuldaki yapıda bireylerin gereksinim, hedef ve inançlarının değişip şekillenmesinde belirleyici bir rol oynamaktadır (Hoy&Miskel, 2010:412-413). Bu bağlamda işgörenlerin örgüt kültürüne ait nitelikleri sevip sevmediklerinden çok bağlı oldukları örgüte ait nitelikleri nasıl algıladıkları örgüt kültürü açısından önemli görünmektedir. Genel olarak örgüt kültürü çalışmalarında; işgörenlerin örgütlerini nasıl tanımladıkları, örgütün birlikte çalışmayı destekleyip desteklemediği, yeniliği ödüllendirip ödüllendirmediği, girişimciliğe ne derece açık olup katkı sunduğu, çalışanların örgütün beklentilerine olan bakış açısının ne olduğunu ve buna benzer birçok konuları çalışanların nasıl algıladıkları araştırılmaktadır (Judge&Robbins, 2013:521-522). Öğretmenler, okul kültürünün geliştirilmesinde etkili olan okula ait olan değişkenleri değerlendirerek anlamalıdır. Bu değişkenler arasında takdir etme, verilen ödüller, okul içerisindeki kişiler arası iletişim, kararlı olma gibi okul kültürüne etki ederek destekleyen etkenler vardır. (Balcı, 2014:165). Bu bağlamda; sınıf öğretmenlerinin okul kültürünün geliştirilmesi adına algılarının yorumlanması ve uzun vadede ilçe, il milli eğitim müdürlükleri ile çalışmanın paylaşılması önem arz etmektedir.

Araştırmanın Amacı

Sınıf öğretmenlerinin okul kültürüne ilişkin görüşlerinin neler olduğunun belirlenmesini amaçlayan bu çalışmada aşağıdaki soruya yanıt aranmıştır:

- 1- Sınıf Öğretmenlerinin okul kültürü hakkındaki genel algıları nedir?
- 2- Sınıf öğretmenlerinin, okul kültürü hakkında vermiş oldukları cevaplar cinsiyetlerine göre farklılık göstermekte midir?
- 3- Sınıf öğretmenlerinin, okul kültürü hakkında vermiş oldukları cevaplar yaşlarına göre farklılık göstermekte midir?
- 4- Sınıf öğretmenlerinin, okul kültürü hakkında vermiş oldukları cevaplar görev yaptıkları ilçeye göre farklılık göstermekte midir?

Araştırmanın Önemi

Okulların eğitim-öğretim faaliyetlerini etkin bir şekilde sürdürebilmesi için kendi içinde kurumsal bir örgütlenmenin oluşması gerekmektedir. Okul örgütü aynı zamanda toplumsal birtakım görevleri yerine getirmektedir. Bu bağlamda; okullar kültürü üreten, kültürün kuşaklar boyunca aktarılmasında öncü olan ve bu işlevini yerine getirirken kültürü etkileyen, kültürden etkilenen bir örgüt olarak karşımıza çıkmaktadır.

Eğitim sistemimizin ilk kademesi olan temel eğitimin, okullarda öğrencilerimizin yaşama hazırlaması ve sosyalleşmeye katkı sağlama gibi hayati fonksiyonları mevcuttur. Temel eğitimin uygulanması ve başarılı olması

noktasında da sınıf öğretmenlerimize görevler düşmektedir. Sınıf öğretmenlerinin okul kültürü hakkında bilgi sahibi olması; var olan sorunları çözmelerine, sorun hakkında yeni bakış açıları kazanmalarına ve böylece örgütün başarısının artırılmasına katkı sağlayacaktır. Bu durum pozitif bir okul kültürü anlayışını ortaya çıkaracak ve eğitim-öğretimin verimliliği artacaktır. Konu bu açıdan ele alındığında; okul kültürü hakkında var olan durumları ortaya koymanın ve pozitif okul kültürü anlayışına yönelik önerilerde bulunmanın oldukça önemli olduğu kanısına varılmıştır.

Yöntem

Sınıf öğretmenlerinin okul kültürüne ilişkin öğretmen görüşlerini belirlemeyi amaçlayan bu araştırmada tarama modeli kullanılmıştır. Tarama modelleri, geçmişte ya da halen var olan bir durumu olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımlarıdır. Araştırmaya konu olan olay, birey ya da nesne, kendi koşulları içinde ve olduğu gibi tanımlanmaya çalışılmaktadır. Onları, herhangi bir şekilde değiştirme, etkileme çabası gösterilmemektedir. Bilinmek istenen şey vardır ve olduğu gibi oradadır (Karasar, 2009:77).

Evren ve Örneklem

Bu çalışmanın evrenini, 2018/2019 eğitim-öğretim yılında Malatya iline bağlı Darende, Hekimhan, Kuluncak ilçelerindeki ilkokullarda görev yapan 170 sınıf öğretmeni oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini; Malatya iline bağlı Darende, Hekimhan, Kuluncak İlçe Milli Eğitim Müdürlüklerine bağlı ilkokullarda çalışan sınıf öğretmenleri arasından tesadüfi örnekleme yoluyla seçilen 100 sınıf öğretmeni oluşturmaktadır.

Veri Toplama Aracı

Veri toplama aracı olarak; Kılıç(2006) tarafından geliştirilen “Okul Kültürü” ölçeği kullanılmıştır. Kılıç, ölçek için Cronbach-Alpha uygulamış ve değerini 0,87 bulmuştur. Bu değer ölçeğin uygulanması için uygun bir değer olarak görülmektedir. Ölçek iki bölüme oluşmakta olup; ilk bölüm kişisel bilgilerden, ikinci bölüm ise okul kültürüne yönelik algıların tespitine dönük 24 maddeden oluşmaktadır. Anket, 5’li likert tipi değerlendirme ölçeği temel alınarak hazırlanmıştır. Likert tipi derecelendirme ölçeklerinden, sıklıkla sosyal bilimlerde ve daha çok tutum gibi psikolojik özelliği ölçmede herhangi bir konudaki görüşleri ortaya çıkarmada, gözlenme sıklığını belirlemede yararlanılmaktadır (Büyüköztürk, Çakmak, Akgün, Karadeniz & Demirel, 2013:129).

Verilerin Analizi

Sınıf öğretmenlerine uygulanmış olan anket yoluyla elde edilmiş olan verilerin, istatistiki anlamda analizinde SPSS 26 (Statistical Package For Social Sciences) paket programından yararlanılmıştır. Verilerin çözümlenmesi işleminde; frekans, yüzde, aritmetik ortalama ve standart sapmadan yararlanılmıştır. Ortalamalar arası farkın anlamlı olup-olmadığını test etmek için ikili gruplarda t-testi, ikiden daha fazla olan gruplarda ise varyans analizi kullanılmıştır. Ortaya çıkmış olan farklılıkların hangi gruplar arasında olduğunu belirlemek amacıyla da LSD test

teknîği kullanılmıştır. Analizler neticesinde ortaya çıkan verilerin kolay yorumlanabilmesi için bulgular bölümünde tablolar oluşturulmuş ve bulgular yorumlanmıştır.

Bulgular

Sınıf Öğretmenlerinin Okul Kültürü Hakkındaki Genel Görüşlerine İlişkin Bulgular

Tablo 1’de görüldüğü gibi maddelere verilen yanıtlara ilişkin olarak aritmetik ortalaması en büyük olan maddeden en küçük olan maddeye doğru bir sıralama yapılmıştır.

Tablo 1. Sınıf Öğretmenlerinin Okul Kültürüne İlişkin Genel Algıları

Tamamen Katılıyorum		Katılıyorum		Kısmen Katılıyorum		Katılmıyorum		Hiç Katılmıyorum		\bar{X}	SS
N	%	N	%	N	%	N	%	N	%		
38	38	48	48	14	14	0	0	0	0	4,240	,683
41	41	42	42	16	16	1	1	0	0	4,230	,750
42	42	39	39	14	14	5	5	0	0	4,180	,857
43	43	34	34	18	18	4	4	1	1	4,140	,921
27	27	50	50	20	20	3	3	0	0	4,010	,771
36	36	38	38	21	21	5	5	0	0	4,050	,880
32	32	41	41	22	22	4	4	1	1	3,990	,893
30	30	43	43	23	23	3	3	1	1	3,980	,864
16	16	60	60	21	21	3	3	0	0	3,890	,694
26	26	43	43	25	25	5	5	1	1	3,880	,890
21	21	47	47	28	28	4	4	0	0	3,850	,796
20	20	44	44	32	32	3	3	1	1	3,790	,832
15	15	54	54	25	25	6	6	0	0	3,780	,773
23	23	41	41	26	26	10	10	0	0	3,770	,919
23	23	41	41	26	26	9	9	1	1	3,760	,944
18	18	45	45	30	30	6	6	1	1	3,730	,862
18	18	41	41	36	36	3	3	2	2	3,700	,870
17	17	43	43	31	31	7	7	2	2	3,660	,912
17	17	43	43	30	30	8	8	2	2	3,630	,919
18	18	36	36	35	35	10	10	1	1	3,600	,932
18	18	30	30	41	41	9	9	2	2	3,530	,958
8	8	43	43	37	37	9	9	3	3	3,440	,879
13	13	31	31	42	42	9	9	5	5	3,380	,992
6	6	34	34	37	37	17	17	6	6	3,170	,985
Genel Ortalama										3,80	

Bu bağlamda; maddeleri içeren ankete katılan sınıf öğretmenlerinin bağımlı sorulara verdikleri yanıtlara göre en çok katıldıkları maddeler; 2. Madde; “Okul öğretmenlerden kendilerine zor fakat gerçekçi hedefler belirlemelerini ve bu hedefleri gerçekleştirmek için plan yapmalarını bekler.” maddesi, 1. Madde; “Okul kendine hedef belirleyen ve bu hedefleri başarıyla gerçekleştiren çalışanlarına değer verir.” maddesi ile 22. Madde; “Okuldaki çalışanlar kazan-kaybet mantığı ile çalışırlar ve fark edilebilmek için diğer kişilerle birlikte hareket etmek yerine onlara karşı hareket etme eğilimi içindedirler (bu bir yarışmadır). Bu bağlamda; sınıf öğretmenlerinin, uygulanan anketin programın kazanımı ile içerik boyutuna ait maddelerine daha fazla katılmış oldukları görülmektedir.

Maddeleri içeren ankete katılan sınıf öğretmenlerinin diğer maddelere göre daha az katıldıkları maddeler; 6. Madde; “Okulda çalışanlara değer verilir ve kararlar katılımcı bir tarzda alınır.” maddesi, 19. Madde; “Okul otoriteye dayalı bir tarzda yapılandırıldığından ve mevkiler önemli olduğundan katılımcı olmayan bir örgüttür.” maddesi ile 8. Madde; “Okul her zaman öğretmenlerden çalışma gruplarının tatmini için duyarlı, açık ve dostane olmalarını bekler.” maddesidir. Bu maddelere katılımın az olması okul kültürünün bürokratik ve iletişimsel yönünün eksikliğini ortaya çıkarmaktadır. Araştırmaya katılan sınıf öğretmenlerinin, okul kültürüne yönelik görüşlerinin değerlendirilmesine yönelik maddelere verdikleri yanıtların aritmetik ortalaması 3,80 olarak bulunmuştur. Sınıf öğretmenlerinin, okul kültürüne ilişkin uygulanan anket maddelerine genel olarak katıldıkları ve okul kültürüne ilişkin iyimser bir algı içerisinde oldukları görülmektedir.

Sınıf Öğretmenlerinin “Cinsiyet” Değişkenine İlişkin Bulgular

Tablo 2’de görüldüğü gibi, “Okul öğretmenlerin birbirleriyle olan iletişimlerinde destekleyici, yapıcı ve etkiye açık olmalarını bekler.” maddesi ile sınıf öğretmenlerinin cinsiyet değişkeni arasında ($p<0,05$) anlamlı bir farklılaşma görülmektedir. Söz konusu madde için erkek sınıf öğretmenlerine ait puanların aritmetik ortalaması 3,56 ve kadın sınıf öğretmenlerine ait puanlarının aritmetik ortalaması 3,80 bulunmuştur. Aritmetik ortalamalar dikkate alındığında farklılaşmanın kadın sınıf öğretmenleri lehine olduğu görülmektedir. Başka bir ifade ile kadın sınıf öğretmenleri, erkek sınıf öğretmenlerine göre, okul kültürü anketinin ilgili maddesine daha fazla katıldıklarını belirtmişlerdir.

Tablo 2. Sınıf Öğretmenlerinin Okul Kültürüne Yönelik “Okul öğretmenlerin birbirleriyle olan iletişimlerinde destekleyici, yapıcı ve etkiye açık olmalarını bekler.” Maddesine Göre İlişkiz t Testi Sonucu

Cinsiyet	N	\bar{X}	S	Sd	t	p
Erkek	60	3,56	,997	98	1,25	,042*
Kadın	40	3,80	,757			

* $p<0,05$

Tablo 3’de görüldüğü gibi, “Okul kişiler arası yapıcı ilişkilere yüksek derecede öncelik veren bir örgüttür.” maddesi ile sınıf öğretmenlerinin cinsiyet değişkeni arasında ($p<0,05$) anlamlı bir farklılaşma görülmektedir. Söz konusu madde için erkek sınıf öğretmenlerine ait puanların aritmetik ortalaması 3,83 ve kadın sınıf öğretmenlerine ait puanlarının aritmetik ortalaması 3,72 bulunmuştur. Aritmetik ortalamalar dikkate alındığında farklılaşmanın erkek sınıf öğretmenleri lehine olduğu görülmektedir. Başka bir ifade ile erkek sınıf öğretmenleri, kadın sınıf

öğretmenlerine göre; okul kültürü anketinin ilgili maddesine daha fazla katıldıklarını belirtmişlerdir.

Tablo 3. Sınıf Öğretmenlerinin Okul Kültürüne Yönelik “Okul kişiler arası yapıcı ilişkilere yüksek derecede öncelik veren bir örgüttür.” Maddesine Göre İlişkisiz t Testi Sonucu

Cinsiyet	N	\bar{X}	S	Sd	t	p
Erkek	60	3,83	,740	98	,636	,020*
Kadın	40	3,72	,960			

*p<0,05

Sınıf Öğretmenlerinin “Yaş” Değişkenine İlişkin Bulgular

Araştırmamızdaki ankette yer alan maddeler arasından istatistiksel olarak anlamlılık gösteren maddeler aşağıda tablolar halinde gösterilerek yorumlanmıştır. Daha kolay anlaşılması ve grupların tabloda doğru yorumlanması için yaş aralıklarına A, B, C ve D isimleri verilmiştir. Bu bağlamda; 20-30 yaş arası olan sınıf öğretmenleri=A 31-40 yaş arası olan sınıf öğretmenleri=B, 41-50 yaş arası olan sınıf öğretmenleri=C, 51 ve üstü yaş arası olan sınıf öğretmenleri=D olarak isimlendirilip, ANOVA sonuçları tablosunda anlamlı fark bölümünde belirtilmiştir.

Tablo 4’te görüldüğü üzere, “Okul çalışanlarından, kurallara itaat etmelerini ve iyi izlenim bırakmalarını bekler.” maddesi için yaş değişkeni gruplarının aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. [$F_{(3,99)} = 3,507$ p<0,05]. Başka bir ifade ile sınıf öğretmenlerinin ilgili maddeye ilişkin belirtmiş oldukları görüşler sınıf öğretmenlerinin yaş değişkenine göre anlamlı bir şekilde değişmektedir. Söz konusu maddeye yönelik yapılan (Post Hoc Tests,LSD)’ye ve aritmetik ortalamalara bakıldığında; C=41-50 yaş aralığında olan sınıf öğretmenlerinin ilgili madde konusunda farklılaşmayı sağlayan grup olduğu görülmektedir. Farklılaşmayı sağlamanın nedeni diğer yaş gruplarına göre ilgili maddeye olan katılımlarının daha düşük olmasıdır.

Tablo 4. Sınıf Öğretmenlerinin Okul Kültürüne Yönelik, “Okul çalışanlarından, kurallara itaat etmelerini ve iyi izlenim bırakmalarını bekler.” Maddesine İlişkin ANOVA Sonuçları

Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	p	Anlamlı Fark
Gruplararası	7,801	3	2,600	3,507	,018*	B – C
Gruplarıçi	71,189	96	,742			D - C
Toplam	78,990	99				

*p<0,05

Tablo 5’te görüldüğü gibi, “Okul yönetimi çalışanlardan söyleneni yapması ve kararları üstlerine danışarak almalarını bekler.” maddesi için yaş değişkeni gruplarının aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. [$F_{(3,96)} = 3,471$, p< 0,05]. Söz konusu maddeye yönelik yapılan (Post Hoc Tests,LSD)’ye ve aritmetik ortalamalara bakıldığında; D=51 ve üstü yaş aralığında olan sınıf öğretmenlerinin ilgili madde konusunda farklılaşmayı sağlayan grup olduğu görülmektedir. Farklılaşmayı sağlamanın nedeni diğer yaş gruplarına göre ilgili maddeye olan katılımlarının daha yüksek olmasıdır.

Tablo 5. Sınıf Öğretmenlerinin Okul Kültürüne Yönelik, “Okul yönetimi çalışanlardan söyleneni yapması ve kararları üstlerine danışarak almalarını bekler.” Maddesine İlişkin ANOVA Sonuçları

Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	P	Anlamlı Fark
Gruplararası	7,212	3	2,404	3,471	,019*	D - A,B,C
Gruplarıçi	66,498	96	,693			
Toplam	73,710	99				

*p< 0,05

Tablo 6’da görüldüğü gibi, “Okulda çalışanlar kazan-kaybet mantığı ile çalışanlar ve fark edilebilmek için diğer kişilerle birlikte hareket etmek yerine onlara karşı hareket etme eğilimi içindedirler (iş bir yarışmadır).” maddesi için yaş değişkeni gruplarının aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. [$F_{(3-96)} = 2,876$, $p < 0,05$]. Söz konusu maddeye yönelik yapılan (Post Hoc Tests,LSD)’ ye ve aritmetik ortalamalara bakıldığında; C=41-50 yaş aralığında olan sınıf öğretmenlerinin ilgili madde konusunda farklılaşmayı sağlayan grup olduğu görülmektedir. Farklılaşmayı sağlamanın nedeni diğer yaş gruplarına göre ilgili maddeye olan katılımlarının daha düşük olmasıdır.

Tablo 6. Sınıf Öğretmenlerinin, Okul Kültürüne Yönelik, “Okulda çalışanlar kazan-kaybet mantığı ile çalışanlar ve fark edilebilmek için diğer kişilerle birlikte hareket etmek yerine onlara karşı hareket etme eğilimi içindedirler (iş bir yarışmadır).” Maddesine İlişkin ANOVA Sonuçları

Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	P	Anlamlı Fark
Gruplararası	6,000	3	2,000	2,876	,040*	A - C
Gruplarıçi	66,760	96	,695			D - C
Toplam	72,760	99				

*p< 0,05

Sınıf Öğretmenlerinin “Görev Yapılan İlçe” Değişkenine İlişkin Bulgular

Araştırmamızdaki ankette yer alan maddeler arasından istatistiksel olarak anlamlılık gösteren maddeler aşağıda tablolar halinde gösterilerek yorumlanmıştır. Daha kolay anlaşılması ve grupların tabloda doğru yorumlanması için görev yapılan ilçelere A, B ve C isimleri verilmiştir. Bu bağlamda; Darende ilçesinde çalışmakta olan sınıf öğretmenleri=A Hekimhan ilçesinde çalışmakta olan sınıf öğretmenleri=B, Kuluncak ilçesinde çalışmakta olan sınıf öğretmenleri=C olarak isimlendirilip, ANOVA sonuçları tablosunda anlamlı fark bölümünde belirtilmiştir.

Tablo 7’de görüldüğü gibi, “Okuldaki yöneticiler ve öğretmenler diğerlerinin fikrini kabul etme, onaylarını alma ve diğerleri tarafından sevlmeleri gerektiğini hissederler.” maddesi için görev yapılan ilçe değişkeni gruplarının aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. [$F_{(3-96)} = 3,876$, $p < 0,05$]. Söz konusu maddeye yönelik yapılan (Post Hoc Tests,LSD)’ ye ve aritmetik ortalamalara bakıldığında; C= Kuluncak ilçesinde görev yapan sınıf öğretmenlerinin farklılaşmayı sağlayan grup olduğu görülmektedir. Farklılaşmayı sağlamanın nedeni diğer yaş gruplarına göre ilgili maddeye olan katılımlarının daha düşük olmasıdır.

Tablo 7. Sınıf Öğretmenlerinin Okul Kültürüne Yönelik, “Okuldaki yöneticiler ve öğretmenler değerlerinin fikrini kabul etme, onaylarını alma ve diğerleri tarafından sevlmeleri gerektiğini hissederler.” Maddesine İlişkin ANOVA Sonuçları

Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	P	Anlamlı Fark
Gruplararası	6,364	3	3,182	3,876	,024*	A - C
Gruplarıçi	79,636	99	,821			B - C
Toplam	86,000	99				

*p< 0,05

Tablo 8’de görüldüğü gibi, “Okul çalışanlarından, kurallara itaat etmelerini ve iyi izlenim bırakmalarını bekler.” maddesi için görev yapılan ilçe değişkeni gruplarının aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. [$F_{(3,96)} = 4,805$, $p < 0,05$]. Söz konusu maddeye yönelik yapılan (Post Hoc Tests, LSD)’ ye ve aritmetik ortalamalara bakıldığında; A=Darende ilçesinde görev yapan sınıf öğretmenlerinin ilgili maddeye B= Hekimhan ilçesinde görev yapan sınıf öğretmenlerine göre daha fazla katıldıkları ve farklılaşmayı sağlayan grup olduğu görülmektedir.

Tablo 8. Sınıf Öğretmenlerinin Okul Kültürüne Yönelik, “Okul çalışanlarından, kurallara itaat etmelerini ve iyi izlenim bırakmalarını bekler” Maddesine İlişkin ANOVA Sonuçları

Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	P	Anlamlı Fark
Gruplararası	7,120	3	3,560	4,805	,010*	A – B
Gruplarıçi	71,870	96	,741			
Toplam	78,990	99				

*p< 0,05

Tablo 9’da görüldüğü gibi, “Okul mükemmelliğe, kararlılığa ve çok çalışmaya önem veren bir örgüttür.” maddesi için görev yapılan ilçe değişkeni gruplarının aritmetik ortalamaları arasındaki fark istatistiksel olarak anlamlı bulunmuştur. [$F_{(3,99)} = 3,409$, $p < 0,05$]. Başka bir ifade ile sınıf öğretmenlerinin ilgili maddeye ilişkin belirtmiş oldukları görüşler sınıf öğretmenlerinin mesleki kıdem değişkenine göre anlamlı bir şekilde değişmektedir. Söz konusu maddeye yönelik yapılan (Post Hoc Tests, LSD)’ye ve aritmetik ortalamalara bakıldığında; C= Kuluncak ilçesinde görev yapan sınıf öğretmenlerinin farklılaşmayı sağlayan grup olduğu görülmektedir. Farklılaşmayı sağlamanın nedeni diğer yaş gruplarına göre ilgili maddeye olan katılımlarının daha düşük olmasıdır.

Tablo 9. Sınıf Öğretmenlerinin Okul Kültürüne Yönelik, “Okul mükemmelliğe, kararlılığa ve çok çalışmaya önem veren bir örgüttür.” Maddesine İlişkin ANOVA Sonuçları

Varyansın Kaynağı	Kareler Toplamı	Sd	Kareler Ortalaması	F	P	Anlamlı Fark
Gruplararası	3,885	3	1,943	3,409	,037*	A – C
Gruplarıçi	55,275	96	,570			B - C
Toplam	59,160	99				

*p< 0,05

Tartışma ve Sonuç

Sınıf öğretmenleri, okul kültürüne yönelik algılarının değerlendirilmesi konusunda genel olarak “Katılıyorum” düzeyinde görüş bildirmişlerdir. Sınıf öğretmenlerinin okul kültürüne karşı algıları yüksek düzeydedir. Arslan (2005), Gezer (2005), Ayık(2007), Esinbay (2008), Hacıfazlıoğlu, Korkut(2011), Abdullah&Arokiasamy(2016), Tluscia-Deliowska&Gruenert(2017) Çevik ve Köse(2017) yapmış oldukları çalışmalarda öğretmenlerin okul kültürüne yönelik algılarının yüksek düzeyde olduğu sonucuna ulaşmışlardır. Çalışmamıza katılan sınıf öğretmenlerinin bağımlı sorulara verdikleri yanıtlara göre en çok katıldıkları maddeler; “Okul öğretmenlerden kendilerine zor fakat gerçekçi hedefler belirlemelerini ve bu hedefleri gerçekleştirmek için plan yapmalarını bekler.” maddesi, “Okul kendine hedef belirleyen ve bu hedefleri başarıyla gerçekleştiren çalışanlarına değer verir.” maddesi “Okuldaki çalışanlar kazan-kaybet mantığı ile çalışırlar ve fark edilebilmek için diğer kişilerle birlikte hareket etmek yerine onlara karşı hareket etme eğilimi içindedirler (bu bir yarışmadır).

En çok katılım gösterilen bu 3 madde analiz edildiğinde okulun bir düzen içerisinde devam etmesi gerektiğini, bu düzeni devam ettiren öğretmenlerin değer gördükleri algısı ağır basmaktadır. Fakat bu düzenin sağlanması bir bütün olarak değerlendirilmemekte, her öğretmenin fark edilebilmek için bireysel olarak işbirliğinden uzak bir şekilde çalışması ile ele alınmaktadır. Okul kültürüne yönelik bu algının işbirliğinden uzak bir biçimde düşünülmesi uzun vadede hedeflere ulaşılması konusunda sorunlara neden olabilir.

Maddeleri içeren ankete katılan sınıf öğretmenlerinin daha az katıldıkları maddeler; “Okulda çalışanlara değer verilir ve kararlar katılımcı bir tarzda alınır.”, “Okul otoriteye dayalı bir tarzda yapılandırıldığından ve mevkiler önemli olduğundan katılımcı olmayan bir örgüttür.” maddesi ile “ Okul her zaman öğretmenlerden çalışma gruplarının tatmini için duyarlı, açık ve dostane olmalarını bekler.” maddesidir. Bu 3 madde analiz edildiğinde; sınıf öğretmenleri, kararlar alınırken öğretmenlerin kararların alınmasına katkı sağlaması konusunda okulun demokratik olması gerektiğini düşünmektedirler. Okuldaki çalışanların iş doyumuna ulaşabilmesi, dostane ilişkiler kurması alınacak kararlara katılım gösterdikleri ölçüde gerçekleşebilecektir.

Araştırma verilerine göre sınıf öğretmenlerinin okul kültürüne ilişkin algıları ile cinsiyetleri arasında anlamlı bir farklılaşma söz konusudur. Doğan(2011), Fidan (2015), Mayadağlı (2015), Ayık (2007) çalışmalarında öğretmenlerin algılarının cinsiyetlerine göre farklılaştığını bulmuşlardır. Söz konusu çalışmalarla araştırmanın sonuçları birbirini destekler mahiyettedir. Bulgular analiz edildiğinde; erkek sınıf öğretmenlerinin, okulun öğretmenler arası iletişimin kalitesinin artırılması noktasında kurumsal olarak beklentinin yetersiz kalmasının okul kültürünü olumsuz etkilediğini düşündükleri görülmektedir. Diğer taraftan kadın sınıf öğretmenleri, kişiler arası ilişkilerin kalitesinin artırılması için okulun kurumsal beklentisinin olduğu konusunda iyimser oldukları kadar, okulun yüksek derecede öncelikli olarak kişiler arası ilişkilere önem vermediğini düşünmüş olabilirler.

Araştırmadan elde edilen bulgulara göre sınıf öğretmenlerinin okul kültürüne ilişkin algıları ile yaşları arasında anlamlı bir farklılaşma olduğu sonucu ortaya çıkmıştır. Akpolat (2020), Mayadağlı (2015) ve Doğan (2011)’ ın çalışmaları araştırmamızın sonuçlarını destekler mahiyettedir. Diğer taraftan araştırmanın bulguları ile Aktaş(2019),

Vural (2007), Ayık (2007), Çakır (2007)' in çalışmalarının bulguları örtüşmemektedir.

“Okul çalışanlarından, kurallara itaat etmelerini ve iyi izlenim bırakmalarını bekler.”, “Okul yönetimi çalışanlardan söyleneni yapması ve kararları üstlerine danışarak almalarını bekler.” ve “Okulda çalışanlar kazan-kaybet mantığı ile çalışırlar ve fark edilebilmek için diğer kişilerle birlikte hareket etmek yerine onlara karşı hareket etme eğilimi içindedirler (iş bir yarışmadır).” maddeleri analiz edildiğinde; 41-50 yaş aralığındaki sınıf öğretmenlerinin ilgili maddelere diğer gruplara nazaran daha az katıldıkları görülmektedir. Araştırmada farklılaşmanın nedenini; 41–50 yaş arası sınıf öğretmenlerinin mesleklerinde verimlilik konusunda zirve noktaya ulaşmış durumda olmaları ihtimaline, iyi izlenim bırakmalarını okul kurallarına itaat etmelerine değil, kendilerini eğitimsel anlamda gerçekleştirdiklerini düşünüyor olmalarına ve bu anlamda da giderek meslektaşları ile işbirliğinden uzaklaştıklarına bağlamak daha doğru olabilir. Mesleğinde tecrübe sahibi öğretmenlerin okul kurallarına ve işbirliğine giderek yabancılaşmasının okul kültüründe problemlere yol açabileceği unutulmamalıdır.

Araştırmadan elde edilen bulgulara göre sınıf öğretmenlerinin okul kültürüne ilişkin algıları ile görev yaptıkları ilçe arasında anlamlı bir farklılaşma olduğu sonucu ortaya çıkmıştır. Akpolat (2020) sınıf öğretmenlerinin okul kültürü ile değerler sistemine ilişkin algıları isimli çalışmasında sınıf öğretmenlerinin okul yönetimlerinin kararlar alırken düşüncelerinin alınmadığı ve demokratik yönetim ve katılımdan bahsedilemeyeceği sonucuna varmıştır. Bu çalışma, araştırmayı destekler mahiyettedir. “Okuldaki yöneticiler ve öğretmenler diğerlerinin fikrini kabul etme, onaylarını alma ve diğerleri tarafından sevimleri gerektiğini hissederler.” Ve “Okul mükemmelliğe, kararlılığa ve çok çalışmaya önem veren bir örgüttür.” maddeleri analiz edildiğinde; Kuluncak ilçesinde görev yapan sınıf öğretmenlerinin ilgili maddelere diğer gruplara nazaran daha az katıldıkları görülmektedir. Kuluncak ilçesinde görev yapan sınıf öğretmenlerinin okul kültürü açısından demokratik yönetim ve katılım, güvende olma konusunda kaygı duydukları açıktır. Bu durumun Kuluncak ilçesinde görev yapan öğretmenlerinin okula olan aidiyet duygularını da doğrudan etkilediği düşünülmektedir.

“Okul çalışanlarından, kurallara itaat etmelerini ve iyi izlenim bırakmalarını bekler.” Maddesi analiz edildiğinde Darende ilçesinde görev yapan sınıf öğretmenlerinin okullarının bürokratik yönünü daha yüksek düzeyde algıladıkları görülmektedir. Çelik (2014) İlkokul ve Ortaokulda Çalışan Öğretmen ve Yöneticilerin Örgüt Kültürüne İlişkin Algılarının Örgütsel Değişmeyle İlişkisi İzmir İli Örneği isimli çalışmasında; Bergama ilçesinde görev yapan sınıf öğretmenlerinin okul kültürünü bürokratik olarak betimledikleri sonucuna ulaşmıştır. Çalışmanın sonucu araştırmayı destekler mahiyettedir.

Öneriler

1. Okulda çalışan ve doğrudan okul kültürüne etki eden tüm bireylerin alınacak kararlara etkin bir şekilde katılımın sağlanabilmesi, bürokratik yönetim tarzının olumsuzluklarının giderilmesi için ilçe ve il milli eğitim müdürlüklerince gerekli tedbirler alınmalı, öğretmenlerin okul kültürü içerisindeki fonksiyonunun önemi konusunda farkındalık çalışmaları yapılmalıdır. Bu çalışmalar, hizmet içi eğitim, panel, sempozyum, konferans şeklinde olabilir.

2. Okullarda karar alma mekanizması içerisinde öğretmenlerin etkinliğinin artırılması gerekmektedir. Bu bağlamda; okul kültürünün pozitif yönde gelişim sağlayabilmesi için her çalışanın fikirlerinin alınması üzerinde düşünülmelidir.
3. Okullarda öğretmenlerin birbirleri ile daha fazla ve etkin iletişim kurabilecekleri ve işbirliği yapabilecekleri faaliyetlere dönük olarak gerek okul müdürlüklerince gerekse ilçe ve il milli eğitim müdürlüklerince çalışmalar yapılabilir.
4. Okullarda kadın öğretmenlerimizin kişiler arası ilişkilerin kalitesinin artırılması ve kişiler arası ilişkilere öncelikli olarak önem verilmesi konusunda kurumsal beklentilerinin karşılanması adına özgün çalışmalar yapılabilir.
5. Mesleklerinde tecrübe sahibi, yaş konusunda ilerlemiş öğretmenlerimizin kendilerini eğitimsel anlamda gerçekleştirdiklerini düşünceleri sonucu giderek daha az tecrübe sahibi meslektaşları ile işbirliğinden uzaklaştıkları görülmektedir. Etkin bir okul kültürünün sağlanabilmesi için her yaş ve kademedeki görev yapmakta olan öğretmenlerin akademik birikimlerinin paylaşılması ve işbirliği adına okul müdürlüklerince gerekli faaliyetler gerçekleştirilmesine önem verilmelidir.
6. Okul kültürünün etkin bir şekilde yapılandırılması adına ilçeler arasındaki en büyük engelin başında bürokratik, katılımcı olmayan yönetim anlayışları, fikir alış veriş eksikliğinin olduğu görülmektedir. İlçeler arası koordinasyon sağlanarak okul kültürü konusunda okullardaki öğretmen ve yöneticilerin katılacağı ve fikirlerini özgür bir şekilde dile getireceği faaliyetler planlanabilir.

Teşekkür

Araştırma verilerinin etkin bir şekilde toplanabilmesi için desteklerini esirgemeyen Malatya Milli Eğitim Müdürlüğü, Kuluncak İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü ile Darende, Hekimhan ve Kuluncak ilçelerinde çalışmakta olan kıymetli meslektaşlarıma canı gönülden teşekkür ederim.

Kaynaklar

- Abdullah, A. G. K., & Arokiasamy, A. R. A. (2016). The influence of school culture and organizational health of secondary school teachers in Malaysia. *Journal-Technology Education Management Informatics*, 5(1), 56-59.
- Akpolat, E. (2020). *Sınıf öğretmenlerinin okul kültürü ile değer sistemine ilişkin alguları*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Fırat Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Elazığ.
- Aktaş, E. (2019). *İlköğretim öğretmenlerinin okul kültürü algı düzeylerinin incelenmesi*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Marmara Üniversitesi-İstanbul Sabahattin Zaimoğlu Üniversitesi Eğitim Yönetimi ve Denetimi Ortak Yüksek Lisans Programı, İstanbul.
- Arslan, H., Kuru, M., Satıcı, A. (2005). İlköğretim ve ortaöğretim okullarında okul kültürünün karşılaştırılması. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 44, 449-472.
- Ayık, A. (2007). *İlköğretim okullarında oluşturulan okul kültürü ile okulların etkililiği arasındaki ilişki*. (Yayımlanmamış Doktora Tezi). Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Erzurum.

- Balcı, A. (2014). *Etkili okul, okul geliştirme*. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Başaran, İ., E. (2000). *Örgütsel davranış*. İstanbul: Feryal Matbaası.
- Büyüköztürk, Ş., Çakmak, E. K., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş., ve Demirel, F. (2013). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. (15. Baskı). Ankara: Pegem Akademi.
- Çakır, A. (2007). *İlköğretim okullarında görev yapan öğretmenlerin örgütsel bağlılık düzeyleri ve okul kültürü algıları arasındaki ilişkinin incelenmesi*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Yeditepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Çelik, G. (2014). *İlkokul ve ortaokulda çalışan öğretmen ve yöneticilerin örgüt kültürüne ilişkin algılarının örgütsel değişimle ilişkisi*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Adnan Menderes Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Aydın.
- Çelik, V. (2002). *Okul kültürü ve yönetimi*. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Doğan, D. (2011). *İlköğretim okullarındaki örgüt ikliminin yönetici ve öğretmenlerin değer sistemleri bakımından incelenmesi*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Selçuk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Konya.
- Esinbay, E. (2008). *İlköğretim okullarında örgüt kültürü balıkesir ili örneği*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Balıkesir.
- Fidan, M. (2015). Öğretmen Algılarına Göre İlköğretim Kurumlarındaki Örgütsel Değerler. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 11 (2), 335-348.
- Gezer, B. (2005). *Okul kültürünün öğrenci başarısı üzerindeki etkileri*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Elazığ.
- Hacıfazlıoğlu, Ö., Korkut, A. (2011). Öğretmenlerin okul kültürünü algılama düzeyleri: Büyükçekmece örneği. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 3, 135-152.
- Hoy, W., K., & Miskel, C., G. (2010). *Eğitim yönetimi*. (Çev. S. Turan), Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Judge, T.,A., & Robbins, S., P. (2013). *Örgütsel davranış*. (Çev. İ. Erdem), Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Karasar, N. (2009). *Bilimsel araştırma ve yöntemi*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Keskinkılıç, K. (2011). Türk eğitim ve okul sistemi yönetimi. K. Keskinkılıç (Editör), *Yönetim süreçleri* içinde, ss. 9, Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Kılıç, Gülten. (2006). *Kayseri İlinde Eğitim Kurumlarında Liderlik Tarzları ve Örgüt Kültürünün Performans Üzerindeki Etkisi*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Erciyes Üniversitesi İşletme Anabilim Dalı, Kayseri.
- Köse, A., Ö., Çevik, A. (2017). Öğretmenlerin okul kültürü algıları ile motivasyonları arasındaki ilişkinin incelenmesi. *İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 2, 996-1014.
- Mayadağlı, E., F. (2015). *Öğretmen ve yönetici görüşlerine göre okul kültürünün değerlendirilmesi*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Okan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Sabuncuoğlu, Z., Tüz, M. (2013). *Örgütsel davranış*. Bursa: Alfa Akademi Basım Yayıncılık.
- Şişman, M. (2007). *Örgütler ve kültürler*. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Tluściak-Deliowska, A., Dernowska, U. & Gruenert, S. (2017). How school achievements interplay with school culture and principal behaviors: A comparative study of two middle schools. *International Journal of Psycho-Educational Sciences*, 6(1), 10-22.
- Vural E. (2007). *İlköğretim Okulu Öğretmenlerinin Kişilik Özellikleri İle Okul Kültürü Algıları Arasındaki İlişkinin*

Değerlendirilmesi. (Kartal İlçesi Örneği). (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Yeditepe Üniversitesi/SBE, İstanbul.

Yazar Bilgileri

Özer Çelik

 <https://orcid.org/0000-0002-9018-0660>

Milli Eğitim Bakanlığı Ferit Aysan Çağdaş Yaşam

İlkokulu, Merkez Mahallesi Topkara Sokak No: 2

Kağıthane/İstanbul

İstanbul, Türkiye

İrtibat yazar e-posta (Contact e-mail):

akademisyen1985@gmail.com
